

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

63. (67.) ÉVFOLYAM

1997. OKTÓBER

No.5 (306), Vol. 63, October 1997, USPS 178560 5. SZÁM

AZ IGAZ EMBER HITBŐL ÉL!

Mit cselekedjem, hogy az örök életet elnyerhessem? (Márk 10:17.) Ezzel az örök emberi kérdéssel lépte át Luther Márton a kolostor küszöbét és ez égette lelkét még hosszú esztendőkön át. A kolostori életben mindennaposok voltak a lelki vívódások s éppen ezért a tapasztalatok időnként folyamán minden bajra megmutatták a hatásos lelki gyógyszer. Az a hely pedig, ahol a szerzetes lelki orvosságát megkaphatta, a gyónatószek volt. A bűneivel bajlódó lelket arra tanították, hogy a gyónásban megszabadul minden bűnétől. Luthernek azonban ez az orvosság nem használt. Ő kendőzés nélkül, teljes őszinteséggel vizsgálta az életét s azt tapasztalta, hogy gyónásai nem változtatnak rajta semmit. Világosan látta, mennyi a nyugtalanság, vágy, önfejlés, gonosz

Bélyeggel hitről

Karácsony közeledését arról is tudjuk, hogy a postaigazgatóságok "karácsonyi" bélyegeket bocsátanak ki. Az USA-ban október végére megint megjelennek az ünneppel kapcsolatos "vallásos" és "világi" bélyegek. Ezidén Ansano di Pietro di Menicio: Jézus és Mária c. festményét ábrázolja a "vallásos" bélyeg. Szeretettel ajánljuk, hogy keresztyének az elkövetkezendő két-három hónapon át szántszándékkal csak ezt a bélyeget használják akár általános leveleken, akár ünnepi üdvözlő kártyáikon. Tegyük vallást, hogy karácsony kizárólag és egyértelműen Jézus születésének az ünnepe, amikor Máriát is ünnepeljük, mint akit kiválasztott Isten az Ő Fia anyjává. Sajnos a kanadai postaigazgatóság bélyegkiadási programját nem ismerjük, de feltételezzük, hogy a helyzet hasonló, tehát kanadai keresztyének is tüntethetnek megfelelő bélyeggel karácsony igazi jelentése mellett. ☐

hajlam, és szeretetlenség él a lélek mélyén a gyónás után is. A gyónás így csak fokozta belső nyomorúságát. Abból, hogy bűntudata továbbra is megmaradt, nem az egyházi tanok helytelenségére következtetett, hanem hogy ő nagy bűnös lehet és nem gyónt helyesen.

Kísérletet tett a lélek megnyugtatóására szolgáló egyéb kolostori eszközökkel is. Napokig böjtölt, korbácsolta magát, éjszakákon át virrasztott, állandóan mormolta az imádságokat, és így a könyvekben megírt szentek példája szerint járván, kényszeríteni akarta Istent arra, hogy bűntudata alól felszabadítsa őt. De ezzel is úgy járt, mint a gyónással. Erre azzal vádolta magát, hogy nem eléggé szigorú eme gyakorlatok alkalmazásánál. Bűntudata azonban fokozott szigorúság mellett sem enyhült.

Legfőbb baja abból a szélteben elterjedt egyházi tanításból eredt, hogy az embernek van ereje minden jóra, amit csak akar, és saját cselekedeteivel megszerezheti magának — mintegy jogszerűen — az örök üdvösséget. S ha kegyelemről olvastak, imádkoztak, vagy beszéltek, úgy értelmezték, hogy azt is ki kell érdemelni jócselekedetekkel. Ez irányban szerzett tapasztalatai megint csak a kétségbeesés felé vitték. Ő ugyanis mindent megtett, amit csak tudott, mégsem érezte lelkében Isten kegyelmét.

Ha nyitott szemmel olvasta volna a Szentírást, megtalálta volna a helyes utat. Az akkori egyház tanításai azonban elzárták előle Isten igéjének világos értelmét. Istenben továbbra is a kérlelhetetlen igazsággal ítélkező bírót látta, nem pedig a tékozló fiú szerető

Atyját, aki a Legdrágábbat odaadta értünk. Bár az igék értelmének mélységeibe nem tudott egészen behatolni, mégis határozottan érezte, hogy a Szentírásban maga az Isten szól hozzá. Ezért ragaszkodott mind erősebben a Szentíráshoz.

Kétségbeesett keresésében a lelki életnek más útjait is kipróbálta. Tanulmányozta a korabeli misztikusok könyveit. Hévvvel fordult az egyházatyák írásaihoz. Augusztinusz iratainak tanulmányozása vetette föl előtte az eleve elrendelés kérdését és fokozta a legvégsőkig kétségbeesését. Ennek a tanításnak a fényében Isten mint érthetetlen zsarnok jelent meg előtte. akinek kénye-kedvétől függ teljesen az ember örök élete, s akinek eleve elhatározásán senki változtatni nem tud. Ezekkel a gondolatokkal folytatott harcaiban valósággal haragudott erre a kényúr-Istenre, akinek minden jócselekedet és kegyes élet ellenére is joga van elkárhoztatni bűnei miatt mindenkit, őt is.

Ilyen lelkiállapotban került Luther Staupitz János keze alá. Staupitz szerint a vallás kérdése nem az, hogy miképpen érdemeljük ki jócselekedeteinkkel az üdvösséget, hanem az, hogy miképp jut el az ember igaz szeretetre Isten iránt. Ehhez pedig az út Jézus életének és szenvedésének szemlélése, aki azért adatott, hogy a bűnösökért viselje a kínokat. Ezen az úton az Isten aképp mutatja meg kegyelmét, hogy a szívekbe viszi Krisztust. S ez nem emberi mű, nem érdemnek a jutalma, hanem tisztára kegyelem. Aki pedig ezt elnyerte, az nem függ az életnek sem külső, sem belső változásaitól; minden körülmények között kizárólag Isten dicsőségét szolgálja.

Nagy újság volt ilyet hallani abban a

világban, melyben a Krisztus érdemeit nem tekintették elegendő elégtételnek az emberiség bűneiért, s azt állították, hogy azt az embernek ki kell egészítenie saját érdemeivel, hogy az üdvösségre eljuthasson. Staupitznak ilyesféle nyilatkozatait Luther összehasonlította a Szentírással, s így máris eltért a régi egyházi tanítók útjától, megnyitotta hagyományos dogmák bilincseit, s mindinkább rátámaszkodott a Szentíráásra.

A Bibliával való foglalkozása közben mindig újból beleütközött az "Isten igazsága" kifejezésbe. Ilyenkor mindig Isten bírói igazságszolgáltatására gon-

dolt. Rettegett az "Isten igazságától", egyenesen gyűlölte azt, hiszen méltatlanságának érzése nem is sugalmazhatott mást. Homályosan érezte, hogy az "Isten igazsága" a Szentírás szerint mást is jelenthet, mint amit ő a skolasztikus teológia tanítómesteritől tanult. Tisztán akart látni. Ezért a Római levelet olvasta (1:16-17): "Az evangélium Istennek hatalma, minden hívőnek üdvösségére. Mert az Istennek igazsága jelentetik ki abban hitből hitbe, miképpen meg van írva: Az igaz ember pedig hitből él."

Erre még inkább elborzadt amiatt,

Új zsinati választások előtt

1997. június 21-e fontos dátum volt a Magyarországi Evangélikus Egyház életében. Ezen a napon fejezte be hatéves munkáját egyházunk zsinata. A Deáktéri Evangélikus Gimnázium dísztermében tartott ünnepi ülésen dr. Andorka Rudolf, a zsinat világi, és dr. Reuss András, a zsinat lelkesi elnöke előadásban foglalta össze a hatéves munka eredményeit. Ezt követően dr. Reuss András bejelentette, hogy az 1991-ben megválasztott tagok mandátuma lejárt és ezzel a zsinat feloszlott.

A zsinat komoly munkát végzett. Törvényt alkotott a Magyarországi Evangélikus Egyházzal, az egyház szolgálatáról és az egyház szervezetéről a különböző egyházkormányzati szinteken, az egyházi szolgálat külön területeiről, az egyházi jogalkotásról, a választásokról és szavazásról, az egyház intézményeiről és egyesületeiről, az egyház háztartásáról, és az egyházi bírásokról. a törvény 1997. június 6-án lépett életbe.

Azonban a hatalmas elvégzett munka mellett is látható volt, hogy az új törvénykönyv megalkotásával — mely egyben hatályon kívül helyezte az 1966. évi egyházi törvényeket — nem fejeződhetik be a törvényalkotó munka. Rohamosan változó világunkban nem lehet olyan törvényeket hozni, amelyek hosszú ideig tarthatók lennének. Az állami törvények is folyamatosan változnak, ezekhez az egyházi törvényeket is hozzáilleszteni kell.

Ezért egyháztörténeti szempontból is korszakos döntést hozott a zsinat azzal, hogy

úgy határozott, minden időpontban érvényes mandátummal rendelkező, bármikor összehívható zsinati tagságnak kell lenni. Ezt mi egymás között "szunnyadó zsinatnak" neveztük el, amelyet az elnökség szükségszerűen hívhat össze.

Így most új, hatéves ciklusra szóló zsinati választás előtt áll egyházunk. Természetesen már az új törvény előírásai szerint történnek majd a választások. A zsinatnak hivatalbéli és választott tagjai lesznek. Hivatalból az országos elnökség, valamint az országos ügyész vehet részt a munkában. Választás alapján pedig az egyházmegyék kiküldöttei, és pedig minden egyházmegyéből két-két lelkesi és nemlelkesi küldött. Az országos egyház részéről két lelkesi és két nemlelkesi küldött. Az Evangélikus Hittudományi Egyetem két tanára és az evangélikus közoktatási intézmények négy küldötte.

Az őszi hónapok tehát a választások jegyében zajlanak. Az egyházmegyék képviselőit az egyházmegyei közgyűlések, az országos egyház képviselőit az országos egyház közgyűlése, az Evangélikus Hittudományi Egyetem küldötteit az Egyetemi Tanács, a közoktatási intézmények küldötteit pedig az egyes intézmények főállású evangélikus pedagógusai közvetlen szavazással fogják megválasztani.

A törvényhozó munka tehát csak szünetel. Hamarosan azonban, noha kisebb intenzitással ugyan és némileg más összetételben, de folytatódik a felelősségteljes törvényalkotó, törvényt módosító munka.

—Kiss Miklós mosonmagyaróvári lelkesi,
v. zsinati atya

*Köszönjük Nt. Kiss Miklósnak, hogy ismét felvette a tollat és írásaival "kiss-ablakot" nyit magyarhoni ev. egyházunk életére. Szerk.

hogy az Újszövetség is az Isten igazságát suhogtatja a bűnökkel megterhelt emberi lélek fölött. Haragudott ismét a kegyetlen Istenre és Pál apostolra, aki ezeket az igéket leírta. Sokat vívodott, míg végül rájött az igék helyes jelentésére. Ha az igaz ember hitből él, akkor itt nem lehet szó Isten bírói büntető igazságáról, hanem csak ajándékozó igazságáról, mellyel a bűnös embert könyörületeségből igazzá teszi. Ha Isten igazsága az evangéliumban jelentetik ki, s ha az evangélium Istennek ereje minden hívőnek üdvösségére, akkor ez nem lehet a mi érdemünk, hanem csakis Istennek kegyelmi ajándéka, amelyet úgy kapunk. Nem mi leszünk tehát Isten előtt igazakká saját érdemeinkért, hanem Isten tesz igazakká bennünket kegyelemből. Így érthető meg, hogy az igaz ember hitből él.

Isten igazságának ez a világos értelme új élettel töltötte el Luthert. Mintha általa a pokolból a mennyek országába lépett volna be. Újból és újból átnézte a Szentírást és a többi igék is megerősítették felfedezésének helyességét. S ő tudta, hogy ezzel nem valami egészen újat hozott a világba, csupán a régi, tiszta evangéliumot hozta újból napfényre. Így támadt ismét életre a Szentlélek megvilágosító ereje által az ősi keresztyénség hamisítatlan evangéliuma azaz örömhíre Istennek a Jézus Krisztusban megjelent kegyelméről.

Ettől fogva Luther minden tanítása új felfedezésének fényébe került. Amikor hittudományi doktorátusára gondolt, esküvel fogadott kötelességének tekintette, hogy az ige eredeti értelmét hirdesse. Ha pedig önmagával szemben való kérlelhetetlen szigorúsága miatt kétségei támadtak, volt már számára megnyugvás, hiszen nem emberi találmányt hirdetett, nem saját tanítását közvetítette, hanem magának a kegyelmes Istennek üzenetétét.

—In: Virág Jenő: Dr. Luther Márton önmagáról; 58-64. o., kivonatolva.

*Országos egyházunk, az Evangelical Lutheran Church in America augusztusi közgyűlésén olyan ökumenikus határozatot hozott, miszerint a megigazulás tanára nézve a XVI. században kölesönösen kimondott átkok evangélikus—katolikus vonatkozásban a mai időkre már nem érvényesek. Róma hasonló nyilatkozata rövidesen várható. Szerk.

AZ IGAZI KINCS

A 95 TÉTEL

Nagy kincsre lelt a XVI. század elején egy koldus-szegény barát. Ebből a kincsből élt, ebből a kincsből osztogatott egy életen át. A kincs nem fogyott el, nemzedékek sora élhetett belőle, a miénk is élhet, sőt tovább is adhatjuk a következő nemzedéknek. Egyszer szabad így is megfogalmazni a reformáció eseményét, a reformáció népének történetét és mai életét is. Megelevenedett a jézusi példázat: ha egy ember a szántóföldben rejtőzött kincset megtalálja "örömeiben elmegy, eladja mindenét, amije van, és megveszi a szántóföldet" és ha a kereskedő szép, igazán értékes gyöngyre lel, örömeiben "mindenét eladva megvásárolja azt". Luther, a koldulórendbeli ágostonos barát kincsre lelt, igazgyöngyre talált. Magát ugyan koldusnak tudta élete végéig, aki Isten elé csak koldus-szegényen tud állni, de a megtalált kincsből telt egy gazdag és sokakat gazdagító életre.

A 95 tétel híradás a páratlan kincs megtalálásáról. Luther kincskereső embereknek és olykor hamis árut, máskor szegényes portékát áruló egyháznak örömmel adta hírül: rátaláltam a valódi kincsre, megvan az egyház legdrágább kincse. A 95 tétel 62. tétele így hangzik: "Az egyház igazi kincse Isten dicsőségének és kegyelmének szenteséges evangéliuma". Ez a valódi kincstár, a thesaurus ecclesiae, ahogyan a régiek mondták. Ez a kincstár nem ürül ki. Gazdagon fedezi népe minden szükségletét.

Ma úgy látjuk, hogy a reformáció kirobanása, folyamatának elindítása és érlelődése nem rögzíthető egyetlen eseményhez: a tudós vitára felszólító 95 tétel megjelenéséhez. Összetettebb jelenség ez ennél, de az kétségtelen, hogy a reformáció tartalmában, mozgató erejében, energiaforrá-

sában az volt a döntő, amiről a 95 tétel beszélt: az evangélium, az Isten szeretetéről szóló, Jézus Krisztusban érvényes, újjáteremtő, hatalmas evangélium. S azóta is ez az Isten igéjének a lényege, sokféle formájában is Isten igazi mondanivalója, az egyház valódi drága kincse. Megelevenítő, szíveiváditó, lelket vigasztaló, életkedvet adó, életértelmet nyújtó drága kincs: az evangélium.

Hogy mikor és hol kezdődött valójában a reformációt indító felismerés, az ma is rejtett titok, csak találgatni lehet: a Római vagy Galata levél olvasásakor, magyarázatakor? – Egy-egy őszinte gyónás után hallott bűnbocsánat feloldozáskor? – A térdepelve, tusakodva imádkozó Luther cellájában? – Titok. De a felismerés tartalma nem titok: az evangélium.

Hogy mi készítette elő és mi érlelte a reformációt, az többféleképpen látható és magyarázható: az egyház romlottsága mármár tarthatatlan volt, az emberek tudatlansága, a klérus nyilvánvaló korrupciója szinte elviselhetetlen. Megérttek a társadalmi feltételek is: gazdasági, kulturális, politikai szükségszerűség volt az újulás. Valaminek történni kellett. De ezek a tényezők nem magyarázzák a reformáció erejét, dinamikáját, azt, hogy nemcsak rombolni tudott, hanem valóban gyógyított és épített is, hogy lelket öntött az emberekbe és nemcsak a keserűséget növelte. Ezt mi csak az evangéliummal, az újra felfedezett kincssel tudjuk magyarázni.

Kincsünk az evangélium: Valaki, egy személy, Jézus Krisztus. Az evangélium nem csupán tiszta tanítás, nem letisztult elv, nem kikristályosodott filozófiai igazság, hanem Valaki. Jézus Krisztus. Így énekeljük is helyesen: "Ó Jézus, KINCSEM,

vigaszom, fényesség életutamon." A magyarban érthető, gyakran használt kép ez: akit szeretünk, kincsemnek mondjuk. Szülő a gyermekét. Férj a hitvesét. A keresztyén ember Jézust is így szólíthatja: Kincsem.

Kincsünk az evangélium többet ér, mint anyagi kincseink együttvéve. Egyházi ezüst, arany dísztárgyak, kegyzseregek. Bár az évszázadok során az egyházakban (különböző felekezetekben) mérhetetlen művészi értékű, arany, ezüst, drágakő gyűlt össze egyes kincstárakban – az egyház kincse mégsem az ilyen értékek voltak. Az evangélikus egyház akkor sem szegény, ha nincs vagyonterő kincsestára, de van evangéliuma.

Kincsünk az evangélium értékesebb, mint szellemi értékeink. Mi evangélikusok értékeljük a szellemi kincseket, készek vagyunk befogadásukra és ápolásukra, sohasem lehetünk kultúra-ellenesek, de nem tévesztjük össze a szépséget, a jóságot, vagy a tudást az evangéliummal. Örülünk, ha jó, szilárd erkölcs él az emberekben és emberek között, de azt valljuk, az evangélium több, mint morál. Örülünk, ha a szépség világában kortársaink megtalálják az emberit, a kifejezést, értékeset, de valljuk, hogy az evangélium több, mint gyönyörködtető szépség. Helyeseljük, ha az ember kutatja a valóságot, felfedezi az univerzumot, feltárja a körülötte lévő világot, használja a technika eszközeit, de az evangéliumot minden ismeret, tudás, alkalmazott tudomány értékénél többre tartjuk. Amikor hirdetjük, felhasználhatjuk a jóság, szépség, tudás minden eszközt, de magát az evangéliumot minden szellemi értékünknel nagyobbabbnak tekintjük.

Kincsünk az evangélium értékesebb, mint amit valaki adni tud Istennek. A vallásos ember – amióta ember él a Földön – mindig adni akart valamit istenének, isteneinek, hogy kiengesztelje, kedvébe járjon, hogy jóindulatát megnyerje. Hallatlan anyagi és személyi áldozatokra volt képes. "Az istenek mindig sokba kerültek" – írja szellemesen, gúnyosan Voltaire, és igaz. De az evangélium mindennek a fordítottja: Isten ajándékoz. Nem vár, nem kér, hanem ad. A legdrágábbat ajándékozza: Jézus Krisztust.

Kincsünk az evangélium nem fogy el, nem merül ki, mint a pénztár, kincstár, energiaforrások sora. Gazdag az Isten. Szeretetéből ma is telik. Bőségesen ajándékozza meg mai is az embert. Könnyelmű költenekesünk számláját még mind állja. Valóban hosszútávú. Húsz évszázada azon tűnődhet népe az egyházban, mekkora kincset hagyott ránk.

Kincsünk az evangélium aprópénzre is felváltható. Nem szabad elásnunk, mint a példázatbeli rossz szolga tálentumát. Ha használjuk, ha élünk vele, észrevesszük,

Meghívó!

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia ezúton is meghívja taggyülekezetei képviselőit, lelkes- és világi tagjait, tiszteletbeli tagjait, s velük együtt a Konferenciabarátait 27. biennális közgyűlésére, melyet szükségszerűen megváltoztatott új napon, 1997. november 16-án vasárnap du. 1:00 órakor tart meg a Nyugat-clevelandi Magyar Evangélikus Egyháznál, 3245 W. 98th Street, Cleveland, Ohio címen.

A közgyűlést a jelzett helyen de. 9:30-kor angol-, 10:45-kor magyarnyelvű Istentisztelet előzi meg. A közgyűlés résztvevői számára az Istentiszteletek befejeztével hideg büfét terítünk.

Erős vár a mi Istenünk!

Bernhardt Béla, s.k., elnök

Juhász Imre, s.k., jegyző

hogy telik belőle emberszeretetre, nevelésre, gondjainknak és feladatainknak vállalására, öröm, siker megosztására, jó szóra, hallgató fültre, simogatásra.

Kincsünk az evangélium úgy marad a miénk, ha továbbadjuk a következő nemzedéknek is. Hirdetjük szószékről, leírjuk újságban és könyvben, kiosztjuk a szent-ségeken, mondjuk testvéri beszélgetésben, fülbesúgjuk haldoklóknak, hirdetjük koporsó mellett gyászolóknak, erőstünk vele csüggedőket. Csak a továbbadott evangélium nem fogy el, csak aki mer adni, az gazdagszik. A jövőben akkor sem kell félnünk leszegényedéstől az egyházban, elszürkületől, egyhangúságtól, bágyadságtól, fátsultságtól, életuntságtól, ha a kincsünkben élünk, őrizzük azt és szinte pazarolva adjuk tovább.

Még a keresztyénség családján belül is vád ér minket evangélikusokat azért, mert túlhangsúlyozzuk az evangéliumot, leszűkítjük a Biblia mondanivalóját, redukáljuk az egész keresztyén üzenetet. Amivel vádolnak, azt dicséretnek tartjuk és éppen ebben látjuk az evangélikusság sajátos színeát a világkeresztyénségben. Valóban mindennél többre tartjuk az evangéliumot. Innen a nevünk is. Becsüljük a törvényt, komolyan vesszük, olvassuk a Szentírást minden könyvét, igyekszünk fegyelmezetten élni, dolgainkat jó rendben tartani, de igazi, páratlan kincsünknek az evangéliumot tartjuk. Nem szégyeljük ezt "hiszen Istennek ereje az, amellyel minden hívőt üdvözít ... Isten maga igazságát nyilatkoztatja ki benne hitből hitbe" (Róma 1:16-17).

Ha megkérdezzük Luthert, írásait olvasva — nemcsak a 95 tételt —, vajjon mit tartott legnagyobb kincsének, úgy a válasz egyértelmű: az evangéliumot. Kérdés azonban, ha Luther kérdezi meg a reformáció mai népét, gyülekezeteit, és egyes híveit a legnagyobb kincs felől, vajjon ilyen egyértelmű-e a válasz. Pedig ahol a kincsünk, ott a szívünk is.

—Dr. Hafenscher Károly c. teol. tanár. In: Ev. Naptár.

LELKÉSZEK PÉLDÁJA

A finn ev. püspöki konferencia döntése szerint esküvő előtt kohabitáló teológusokat nem avatnak lelkésszé. Ennek az az indoklása, hogy lelkészek a nyilvánosság szeme előtt vannak, s mivel ők esketnek és házasságra buzdítanak, hát házasodjanak meg előzetes együttélés nélkül. Az csak magától értetődő, hogy a hírközlegek a határozatot ódivatúnak és megbélyegzőnek minősítették.

ERŐS VÁR (USPS 178560) is published bi-monthly (February, April, June, August, October, December) for \$6 a year by the Hungarian Conference in the Evangelical Lutheran Church in America, 1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505. Periodicals postage paid at Cleveland, OH. — Az ERŐS VÁR az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia lapja. Szerkesztő és kiadó: Bernhardt Béla. Aláírt cikkekért írójuk felel. Előfizetés az Egyesült Államokban évi 6 US dollár, Kanadában és egyéb külföldön évi 8 US dollár, tengerentúl légipostán évi 15 US dollár. — Kérjük olvasóinkat, hogy címváltozásokat haladéktalanul bejelenteni szíveskedjenek. — Nyomda/Printers: Classic Printing Corp., 9527 Madison Ave., Cleveland, OH 44102. — Minden levelezés, előfizetés, adomány a feladó pontos címe feltüntetésével a lap alatti címre küldendő:

Postmaster, send address changes to: Erős Vár, P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038.

Bemutatjuk!

Az idei tanévben a "másik" új ösztöndíjasunk a csikágói ev. teológián: Nagy Zoltán, a budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetem V. éves hallgatója. Zoltán Rimaszombatban született és

nevelkedett, a gimnázium mellett zeneiskolában is képezte magát. A sajógömöri magyar ev. gyülekezetben konfirmált. Alkalma volt Fóton kántorképzőbe járni. Tapasztalatait otthon, a felvidéki magyar evangélikusok javára kamatoztatja. Hittestvéreinek mostoha helyzete indította teológiai tanulmányokra, melyek befejezése után visszatér a Szlovákiai Evangélikus Egyházban magyar- vagy kétnyelvű szolgálatra.

Zoltán is, s vele együtt az előző számban bemutatott Szakácsné Halmágyi Viktória is a bölcsész-magiszteri fokozat elnyerésére törekszik a Fuchs Frigyes és Irén Alapítványból nyert ösztöndíjas évükben. Zoltánt is szeretettel és áldástkívánva köszöntjük.

A harmadik ösztöndíjas ebben az évben a már tavalyról ismert, nagykállói Molnár Erzsébet, szintén a budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetem V. éves hallgatója. Ösztöndíjas tanulmányait folytatva, idén hittanári — "Magistra Theologiae" — képesítést szándékszik megszerezni. Jó eredményt és áldást kívánunk Erzsébetnek is.

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia nevében:
Bernhardt Béla főesperes

ÚJ MISSZIÓ

Az erdélyi szász evangélikus egyházban behatóan foglalkoznak az egyház missziója kérdésével. Tudvalevő, hogy nyolc évszázadon keresztül a szász közösségek fennmaradásáért küzdött az egyház, a reformáció óta különösen. Most, hogy a szász hívek száma húszezer alá csökkent, úgy gondolják egyházi körökben, hogy meg kell kísérelni azt a missziót, amit a reformáció nem végezhetett el. Annakidején a reformáció megállt a Kárpátokon belül, vagyis az oláhságot nem érte el. Jelenleg pedig a Kárpátokon belül élő oláhokat kellene bevonni az Evangélium hatókörébe. Ezért vita tárgyát képezi, vajjon ne váljon-e a szász evangélikus egyház kétnyelvűvé, amint egyrészt előregedő szászokat gondoz anyanyelvükön, s egyben a szász falvakba települt oláhokhoz közeledne Isten igéjével.

Könyveinkből

Júniusi számunkban már ismertettük az alábbi két könyvet, melyeket elolvasásra ajánlunk. Mindkettő a pártállami időkre tekint vissza és ismerteti azokat a körülményeket, melyeknek az evangélikus egyházban lelkészek és világiak voltak kitéve: koncepciók pereknak, kitelepítéseknek, szolgálati hátrányosságoknak, vagy éppen felmentéseknek, s kényszernyugdíjazásoknak.

Ezek tehát a könyvek: 1] Rözsze István: A halál árnyékának völgyében (júniusban a címet rövidebben írtuk - elnézést kérünk), és 2] Mirák Katalin (szerk.): Nem voltam egyedül.

A könyvek megrendelhetők az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia címén: Hungarian Conference - ELCA, 1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505, egyenként 5 US dollárért. Csekket a Konferencia angol nevére kérjük kiállítani. A szállítás néhány hetet igényel.

Ugyancsak mostanában jelent meg D. Ordass Lajos mártírpüspökünk életrajza angolul, dr. Terray László norvégiai ev. lelkész frásában, az ő "Nem tehetett mást" c. könyvének változatoként.

A László G. Terray, *He Could Not Do Otherwise: Bishop Lajos Ordass, 1901—1978* c. könyv közvetlenül a kiadótól rendelhető meg, az ár \$25.00, melyet csekken kell mellékelni. A könyv rendelési száma 4318-2.

A kiadó címe: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 255 Jefferson Avenue SE, Grand Rapids, MI 49503.

Dr. Terray László a tőle megszokott alappossággal tárja fel az olvasó előtt a többrendbelileg is meghurcolt D. Ordass Lajos ev. püspök életét és szolgálatát, s ezekben való állhatatosságát. A könyv dokumentációs anyagot is tartalmaz. A már csak angolul olvasó magyar nemzedéknek vagy amerikai barátoknak hasznos ajándék ez a könyv, hogy közvetlenül is befonódjanak azokba a történetekbe, melyeket a nagyhatalmak Közép- és Kelet Európára kényszerítettek a II. világháború után. ☑

IMÁDKOZZUNK!

Urunk, Istenünk! Az egész teremtett világgal együtt könyörgünk és fohászkozunk Tehozad: Teljesítsd ígéretedet és teremtsd újjá a világot, hogy minden teremtményed magasztalja jószágodat. Az Úr Jézus Krisztus által. Ámen.

Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?

Újdonsült evangélikus lelkész vagyok a texasi Yoakum városkában, ahol csak május óta szolgálak a Szentkereszt Ev. Gyülekezetben. Paplakon nevelkedtem. Édesapám, Szántó Imre harminc éven keresztül volt evangélikus lelkész a Horvátországhoz csatolt kis Légrádunkban. Habár nagyon is ismerős számomra a Luther-kabát, ez mégsem elegendő arra, hogy felkészítsen szolgálatra amerikai evangélikus gyülekezetben. Sok mindenben bizonytalan vagyok még.

Az itteni kultúra, az életmód, a szokások, nevelési módszerek, az "emberi jogok" — mindez még sokszor rejtély számomra. Magam úgy érzem, hogy a reggel héttől a délután háromig való munkabeosztás az ideális. Sajnos, amit itt látok az látástól valószínűsítő lótas-futás. Ha erről próbálók beszélgetni a hivekkel, látom, hogy megszokták ezt az embertelen tempót. Nem ismernek mást, nem érzik családjaik széteső voltát, hogy az ebédlőasztalról hiányzik az ebéd. Nem veszik észre, hogy a legújabb fajta "hamburger" sem tudja valószínűsítő pótolni a szeretettel készített levest és túrógombócot, amit együtt fogyasztunk el, körbeülve a megterített asztal, és nem a tévé előtt kuksolva.

Sajnos azt sem tudtam még bebizonyítani az ifjúsági körben, hogy egy kicsit több tisztelettel hallgathatnák egymást és ne kotyogjanak bele mindenki más szavába. El-elábrándozom és mintegy elképzelem őket valamilyen egyszerűbb és boldogabb világban, melyben nem lennének annyira befogva az iskola, munkahely, iskolán kívüli érdekcsoportok, sport, zenekar, s még sok másféle programba, hanem lenne elég idejük családjukra, saját lelki életükre, Istennel való beszélgetésre, elcsendesedésre.

Igen, mennyiszor érzem úgy, hogy ár ellen úszom, én és az én álmaim, kezdő lelkesedésem! De a világ folyama hatalmas hullámaival magával sodor, akármennyire is kapálózdom. Számomra ez az, amire gondolok, amikor Luther Márton ördögét, ellenségét próbálom megnevezni saját életemben. Ez az, ami számomra kérdéses, ami fojtogat engem, de más embertársaimat is. Persze, sokarcú ez a lény, és gyávaságom is benne lakozik, de keserűségem, önsajnálatom, ítélkezésem is.

Mégis, a reformációra való emlékezéssel mindig felfrissül bennem a reménység. Luther Márton szellemi vergődése és bizonyágtétele mindenható Urunkról az, ami újjá építheti életünket, fölkeltheti csüggedő lelkünket. Ki a mi Urunk? Vajjon hatalmas ma is látható-e életünkben, vajjon elég bátrak vagyunk-e Őneki örök hűségét fogadni? A Szentírás többek között ezeket mondja Istennünkről:

- *Ha Isten velünk, ki lehet ellenünk? (Róma 8:31.)*
- *Isten ezt felelte Mózesnek: Vagyok Aki Vagyok. (2Mózes 3:14.)*
- *Isten a mi oltalmunk és erősségünk, mindig bizonyos segítség a nyomorúságban. (46. Zsoltár.)*
- *Az Isten az előbb elkövetett bűnök elnézte türelme idején, hogy most megmutassa igazságát, mert ahogyan Ő igaz, igazzza teszi azt is, aki Jézusban hisz. (Róma 3:25-26.)*

Istennünk hatalmas Isten, Aki védelmez, Aki türelmes és megbocsátó, Aki megszabadít, Aki velünk együtt szembeszáll gyengeségünkkel, Aki oldalunkon van, amikor a világ óriási csábításai és ördögei ellen küszködünk önmagunkban

Az ár ellen úszva, tudom, hogy saját erőmből alámerülnék, de Pál és Luther tanítását hallgatva bizom abban, hogy Az, Aki teremtett, meg tud menteni a keserűségtől és félelemtől. Hitem az, ami megtart és feltárja előttem azt, hogy Uram az, Aki megszabadít és az igaz útra helyezi lábamat, számba helyezi a várva várt szót, szívembe beleveti a szeretetet. Ajándékként átfőmálja gyenge éneket.

A hetek, hónapok egyre múlnak, s minden nap hozza magával a bizonytalant, az új kérdéseket, próbatételeket. Sok kérdésre kell majd választ találnom, de egy dolog biztos: Istennem velem lesz minden utamon. Ő eloszlatja félelmeimet és képessé tesz arra, hogy szembenézzek életem és szolgálatom követelményeivel.

Testvérem! Te sem vagy egyedül utadon, nem egyedül vívód harcodat!

Ha Ő velünk, ki ellenünk?

—Rigneyné Szántó Ildikó ev. lelkész

Lapunk új címe:

"Erős Vár"

P. O. Box 770828,
Lakewood, OH 44107-0038

*

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia új címe:

Hungarian Conference—ELCA
1467 Parkhaven Row
Lakewood, OH 44107-4505

*

Tel/Fax: 216-221-3178

Személyi hírek

• Nt. dr. Pósfay Györgyénél (Genf) beállott a nagyszülői állapot azzal, hogy megszületett első unokájuk, Júlia Éva, dr. Pósfay Klára és dr. Rémy Barbe orvosházaspár első gyermeke. Szeretettel gratulálunk!

• Betegeinkért aggódunk Nt. D. Brachna Gábor tb. főesperes (Fairview Park OH), és Nt. Tessényi Kornélné, Zsófia asszony (Woodlands TX) személyében. E sorok frásakor mindkettőjük behatóbb ápolásra szorul. Gyógyulásukat az Áldott Orvos kegyelmére bízunk.

• A clevelandi Szent Tamás Ev. Gyülekezet megható ünnepi Istentiszteleten és banketten búcsúzott el 21 éven át közöttük szolgált lelkészétől, Nt. Bernhardt Bélától nyugalomba vonulása alkalmából. Az ünnepségen a presbitérium, gyülekezeti tagok és barátok sok és melegszívű jókívánságaihoz többek között az Erdélyi Szászok Szövetsége és — kedves meglepetésül — a Nyugatclevelandi Magyar Evangélikus Gyülekezet szép csoportja is csatlakozott.

• A kaliforniai Fullertonban élő Kállai Tamás keresi ezúton is unokahugát, Takács Olgát (ha férjezett, férjezett neve ismeretlen), aki 1956/57 táján érkezett Torontóba (apja Takács Béla, anyja sz. Kállai Olga). Értesítést a szerkesztőség (216-221-3178) továbbításra vagy Kállai Tamás (714-525-4940) közvetlenül kér. ☐

ÖKUMENIKUS GESZTUS

Az *Evangelical Lutheran Church in America* augusztusban tartott országos közgyűlésén a már egyéb helyen említett ev.-r.k. ökumenikus határozaton túl további egyházi kapcsolatokról is határozott. Meglehetően nagyarányú szavazattöbbséggel szoros közösségre lépett a *Presbyterian Church USA*, a *Reformed Church in America*, és a *United Church of Christ* nevű, református egyházzal. A határozatban mintegy eltörölték a felekezeti határokat lelkész szolgálatát, az egyháztagságot, s az úrvacsorához való járulhatást illetően. A másik meglepetést ezzel szemben az okozta, hogy hasonló közösséget hat szavazat hiányában nem hoztak létre az *Episcopal Church in the USA* nevű, anglikán egyház vonatkozásában. A kínos helyzetet — mivel az episzkopálosok a közösséget júliusban megszavazták — azzal hidalták át, hogy az 1999. évi közgyűlésre jobban áttekinthető s így egyszerűbben megszavazható javaslatot hoznak. A püspökök mivoltának a problémája keltett kétséget sok kiküldöttben és készítette nemmel való szavazásra. »

AZ EGYHÁZ HÍREI OTTHONRÓL

- A soproni Erdészeti és Faipari Egyetemen a képzés bővítésére a tanárképző intézet és pedagógiai kar mellé evangélikus teológiai tanszék felállítását vették tervbe azzal a céllal, hogy a tanárjelöltek számára lehetővé tegyék az evangélikus teológiai és egyházi ismeretek megszerzését. A teológiai tanszék szorosán együttműködnek a budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetemmel.
- Békéscsaba, Szarvas, Acsa, Nagytarcsa, Nyíregyháza tóteredeti gyülekezete és ezek kórusa nemrég Mezőberényben rendezett találkozót főként Tranoscius György egykori lipótszentmiklósi ev. lelkészre, énekköltőre emlékezve, akit érdekesen a tótok származása folytán a "lengyel Luthernek" neveznek. A kórusok az ő műveiből adtak elő helyileg jellegzetes tolmácsolásukban.
- A fejér-komáromi ev. egyházmegye espereséül a következő hatéves ciklusra ismét Labossa Lajos tatabányai lelkészt választották meg.
- Pesthidegkúton beiktatták az alakuló ev. leánygyülekezet első tisztségviselőit és presbitériumát. A gyülekezetet Rihay Szabolcs lelkész gazdálja.
- 1950 óta először avattak diakonissza szolgálatra "új" jelöltet a magyarhoni ev. egyházban, a papi családból származó Jankovits Eszter személyében. Az avatási ünnepség a budavári ev. templomban folyt le. D. Szabik Imre püspök végezte az avatási szertartást. A már korábban próbatestvérré fogadott Kulcsár Zsuzsanna mellé augusztus derekán Bíró Krisztinát fogadta próbatestvérré a Fébé Evangélikus Diakonissza Egyesület Madocsai Miklós egyesületi lelkész és Heublein Gertrúd, a badkreuznachi ev. diakonissza anyaház vezetője szolgálatával.
- Ünnepi Istentiszteleten és közgyűlésen szentelték fel az aszódi ev. gimnázium új épületét egybeesően az idej tanév megnyitásával. Az Istentiszteleten D. dr. Harmati Béla püspök, Detre János esperes, és Baranyai Tamás tanügyi espereshelyettes szolgált. "Ez az iskola legyen a spiritualitás forrása, de legyen a tudomány műhelye is, ahol a keresztyén lelkiség mellett közösségre nevelnek ..." mondotta többek között a püspök. A közgyűlésen egyházi megkormányászok, s öregdiákok köszöntéséhez külföldiek is társultak, mint Finnországból, Németországból, s a Tótköztársaságból.
- Szarvason a gyülekezet fennállása 275., Mezőberényben és Miskolcon a templomépítés 200., Rákospalotán a gyülekezet önállósulása 125., Nyíregyházán az állami

(evangélikus) leánygimnázium alapításának a 80., Orosházán az ev. gimnázium alapításának a 60. évfordulóját ünnepelte az ev. gyülekezet.

- Sopronban és Ágfalván (németnyelvű szolgálatra) Sprügel Wolfgang és Sprügel Kerstin, Sárváron Gyarmati István, Bp.-Deáktéren ifj. Cselovszky Ferenc, Miskolcon Sándor Frigyes és Sándorné Považsanyec Irén, Dunaújvárosban Horváth Ferenc az ev. gyülekezet új lelkésze. A borsod-hevesi ev. egyházmegyének Veczán Pál diósgyőri lelkész az új esperese.

- A budapesti evangélikus gimnázium "Fasori Népitáncgyűjtése" augusztus végén egyhetes bemutató körúton járt Finnországban, mindenütt nagy tetszést és jelentős sikert aratva.

- A paksi sportcsarnokban mintegy ezeröt-százán gyűltek egybe a kétnapos, ún. első országos evangélikus találkozóra, hogy a "Krisztus közöttetek van" mottó alapján foglalkozzanak "Az egyház jövője - a jövő egyháza" témával.

- Kormány- és egyházi küldöttség járt Oroszországban, hogy a II. világháború magyar hősihalottainak állítson emléket Bordievkában és Joglában. Evangélikus részről Szalay Tamás ezds., táborigazgató helyettes volt a küldöttség tagja.

- Cinkotán Blaticzky János Dániel, Budaváron Kőháti Dorottya, Bp.-Deáktéren Aradi György, Beke Mátyás, Marossy Attila, Kecskeméten Sánta Anikó, Skorka Katalin, Órimagyarósdon Loós Zsuzsanna, Szekszárdon Szabados Regina végzett teológust szentelte lelkésszé az illetékes püspök, D. dr. Harmati Béla, ill. D. Szabik Imre. — Megjegyezzük: Az idekint ösztöndíjként járt Aradi Györgyöt kiemelten köszöntjük. Balatonboglár-Somogyvámosra került segédlelkésznek. Az *Evangélikus Élet* ittjártáról így írt: "Teológusként páratlan lehetőséget kapott, ösztöndíjként egy évet tölthetett Csikágóban, ahol bölcsészettudományi magisztrátust szerzett az evangélikus teológiai fakultáson." Örülünk, hogy a "páratlan lehetőséget" az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia közvetíthette.

- Teke Zsigmond ny. sandi lelkészt 85., Balikó Zoltán ny. pécsi lelkészt 80., Táborcsy László békéscsabai esperes-lelkészt, Bárány Gyula ny. győri esperes-lelkészt 70., Blázy Lajos újpesti lelkészt 65. születésnapja alkalmából köszöntötték az ev. egyházban.

[Ev. Élet et al.]

Adományok nyugtázása

• AZ "ERŐS VÁR"-RA

Minden előfizetés a címszalagon kiemelten jelzett év végén jár/járt le. Köszönettel nyugtázzuk az 1997. augusztus 1-e és szeptember 20-a között az előfizetéseken felül beérkezett adományokat:

\$20: Markovics István (Spring Hill FL), Schroder Éva (Toronto ON), Szeless György (Concord OH), özv. Tóth Józsefné (West Covina CA). **\$9:** Nagyiványi-Fekete Miklós (Toms River NJ). **\$4:** Kert Marianna (Hollywood CA), Tóth István (Moreland Hills OH). **\$3:** Juhász Terézia (Cleveland OH). **\$2:** Özv. Beck Jánosné (Warrensville Hts OH), Vucskó Ferenc (Chagrin Falls OH).

• A.M.E.K. TAGSÁGRA

1997: Gaydan Melinda (Fairview Park OH). **1998:** Nt. Molnár József (Phillipsburg NJ).

* * *

Szíves tájékoztatásul: Lapunkra az előfizetéseket és lapfenntartó adományokat Erős Vár névre és **P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038** címre kérjük beküldeni.

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia a hazai ev. egyházi iskolaügy és az ev. egyházi segélyszolgálat javára (felesben megosztva a magyarországi és az erdélyi magyar ev. egyház között) szívesen továbbít adományokat. Csekkeket vagy pénzesutalványt **Hungarian Conference-ELCA** névre és **1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505** címre kell küldeni. A csekken kérjük az iskolát (Aszód, Békéscsaba, Bonyhád, Deáktér, Fásor, Győr, Nyíregyháza, Orosháza) vagy a segélyszolgálatot ("Segély") megjelölni. Minden adományért hálás köszönetet mondunk.

* * *

A miamii Első Magyar Egyesült Keresztyén [Református] Egyház (Nt. Lukácsi László lelkész) \$500-t, a clevelandi Magyar Segélyegylet (Geréby Jánosné üv. elnök) \$327-t juttatott el AMEK ajánlatra az erdélyi Sepsiszentgyörgyön épülő ev. templom javára. Ezeket az adományokat ezen a helyen is hálás köszönettel nyugtázzuk. — Szerk.

VALLÁSSZABADSÁG?

A "demokratizálódó" Oroszországban elléptek a vallásszabadság elvétől a vallási szervezkedést korlátozó új törvény életbe léptetésével. Jelcin elnök előbb ugyan vétót jelentett a törvényjavaslat ellen, de aztán beadta derekát. A törvény szerint tehát az Ortodox Egyház államegyháznak minősül, s minden más egyháznak vagy vallási szervezetnek, mely kevesebb mint tizenöt éve működik, betiltás a sorsa. A régebben működőknek is fel kell újítaniuk az állami jóváhagyást. Így az evangélikusok is zaklatásnak vannak kitéve, jóllehet valamilyen formában evangélikusok szervezkedése a XVIII. század elejére vezethető vissza. «

Lapunk ügyében

Több olvasónk osztályozását sajnós meg kell változtatnunk. Ezért felhívjuk azoknak a **helföldi** — USA-beli és kanadai — olvasóink figyelmét, akiknek a címkéjén a törzsszám mellett "IC" jelzés található, hogy az év végével, 1997-es lejáratot jelezve a címszalagon, előfizető állományba helyezzük őket. Régi alapelvünk szerint a lapot majd továbbra is kapják, de reméljük, hogy 1998-cal évi US\$6-ral vagy CD\$10-ral a lap fenntartásában készséggel részt vesznek; ezt előre megköszönjük. A címszalagokat a decemberi számra igazítjuk ki.

Előfizetőink, olvasóink szíves és megértő elnézését kérjük ennek a számnak a kései megjelenéséért. Gyülekezeti szolgálat befejezése, majd megbetegedés, továbbá költözködés jelentett akadályt az egyébként "menetrendszerű" szerkesztési munkák elvégzésében. (bb)

ÚJABB KULTÚRKINCSEK

Eislebenben Luther Márton szülőházát és a házat, ahol meghalt, Wittenbergben pedig a vártemplomot (a 95 Tétel helye) és a várostemplomot (Luther volt itt a lelkész), továbbá az egykori Ágostonrend kolostorát felvették a világ kulturális kincseinek a jegyzékére.

100 x \$100 = SZÁZSZORSZÉP

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia pénzállománya kritikus helyzetben van. Tartalékai erősen fogyóban vannak, s azt a leszűkült missziót is alig képes ellátni, ami még szolgálatát igényli. Különösebb gondunk az *Erős Vár* megjelenésének a biztosítása, a magyar evangélikus ügyek képviselője és szemelőtt való tartása országos vonatkozásban, szórványgondozás (telefonon és levélben), hazai kapcsolatok ápolása, teológiai ösztön díjak felkutatása és hasznosítása, adományok közvetítése, s egyéb más alkalmi szolgálat.

A kérés tehát az, hogy mindezekhez állhasson anyagi keret rendelkezésre. Vagyis kérem az *Erős Vár* olvasóit, hogy ezúttal az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia javára szíveskedjenek bőszevűen és bőszevűen adakozni, kisebb-nagyobb adományokkal. Aki megengedheti magának, azt kérem, szíveskedjék \$100-t beküldeni, hogy minél hamarabb elérjük a "kampány" célösszegét, a \$10,000-t, ha akad még hatvan ilyen nemes adakozó — gondolom és remélem akad...

Minden adományt az *Erős Vár*-ban folyamatosan nyugtázzunk: aki úgy jelzi, annak az adományát emlékadományként. Minthogy az adományok az adóalapból levonhatók, szíveskedjenek csekket, pénzesutalványt a következőképpen kiállítani és küldeni:

(Az USA-ból és külföldről) **Hungarian Conference—ELCA, 1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505.** A "memo" vonalra írjanak ennyit: AMEK.

(Kanadából) **Hungarian Lutheran Church, 40 Shady Lane Cres., Thornhill, ON L3T 3W7.** A "memo" vonalra szintén írjanak csak ennyit: AMEK.

Szíves figyelembe még: Ilyen adományok függetlenek minden mástól, vagyis ezek nem számítanak előfizetésnek, felülfizetésnek, hátralékos előfizetések kiegyenlítésének, vagy akár AMEK tagsági díjnak; egyszerűen és egyenesen az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia szolgálata folytatását biztosítják.

Az AMEK léte és munkája Istenőlhletett szolgálat, ezért az Ő nevében szól a kérés az adakozásra, hiszen az Igéből olvassuk: "Ajókedvű adakozót szereti az Isten" (2Kor. 9:6-7).

Az eddig vett adományokért, a jövőbeniekért előre is, hálás szívvel mondok köszönetet.

\$697: Az Északamerikai Német Evangélikus Konferencia *Kirchliches Monatsblatt* c. lapja (Medicine Hat AB; számítógép vásárlására). **\$100:** Amerikai Magyar Református Egyesület (Washington DC; számítógép vásárlására), dr. Konkoly László (Berwyn PA). **Eddig összesen: \$4,983.00.**

—Bernhardt Béla főesperes
az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia elnöke

ÚJ EVSZ ELNÖK

A Hong Kongban július derekán megtartott IX. evangélikus nagygyűlésen Krause Christian püspököt, a Braunschweigi Evangélikus Egyház főpásztorát választották az Evangélikus Világszövetség elnökéül. Jelölt volt még dr. Kumari Prasanna indiai ev. püspök, Filo Julius felvidéki tót ev. orsz. püspök, és dr. Kiyoshige Naohiro japáni ev. egyházi elnök. Krause püspök hivatali ideje a X. nagygyűlésig tart, melyet 6 vagy 7 év múlva rendez meg az EVSZ. Annyi biztos, hogy megválasztása semmissé tette azt a sokat emlegetett, de minden alapot nélkülöző iratlan szabályt, hogy elnököt a vendéglátó egyházból illik választani (sem 1963-ban, sem 1970-ben nem elégtettek ki ilyesféle elképzelést). Krause püspök megválasztásával dr. Braukemeier Gottfried braziliai ev. püspök utóda lett, akit 1990-ben, a braziliai Curitiba-ban tartott VIII. nagygyűlésen választottak EVSZ elnökül. Statisztikai adatként megemlíthetjük, hogy Krause püspök a harmadik német, aki az EVSZ elnökévé lett. Az 1952/57-es ciklusra Hannoverben dr. Lilje Hanns püspököt választották meg, s az 1984/90-es ciklusban a D. Káldy Zoltán püspök halálával előállott üresedéssel az 1987/90-es maradék időre dr. Hanselmann Johannes püspök kapott elnöki megbízatást.

GYÜLEKEZETI HÍREK

CLEVELAND — ELSŐ

Beszolgáló lelkész: **Juhász-Shepherd Ferenc**
Templom és lelkési hivatal: 2830 Martin Luther King Blvd. (44104). Tel.: (216) 721-7074. Vasárnapi Istenisztelet délelőtt 10 órakor, angol/magyar. Mihályi Ernő gondnok telefonszáma: 561-7316. A lelkész otthoni telefonszáma: 941-2212.

CLEVELAND — NYUGAT

Lelkész: **Tamáty Zoltán**

Templom: West 98th St. és Denison Ave. Lelkészi hivatal: 3245 West 98th Street (44102). Tel.: (216) 961-6895. Istenisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul. Úrvacsoraosztás minden hó első vasárnapján és az ünnepeken. Vasárnapi iskola októbertől májusig 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul.

"A megbocsátás hiánya a világot taszította nyomorba. Kérésem hozzád ez: Fogadd el Istentől egész életedre a bocsánatot. Megkaphatod. Fojtógató gyűlölet helyett pedig éltesz - megbocsátással" (Ordass Lajos). • Ezzel a gondolattal köszöntjük lapunk olvasóit, s kívánjuk, hogy mindenki gondolja át, tudunk-e igazán, szívből megbocsátani. • Szeretettel hirdetjük alkalmainkat. • Minden vasárnap szeretettel hívjuk testvéreinket Isteniszteleteinkre. • Október 19-én az Isteniszteleteken a rimaszombati Nagy Zoltán, V. éves, csikágói ösztöndíjas teológus szolgál, mint szupplikáns. Fogadjuk szeretettel. Az Isteniszteletek után ún. "szupplikációs" ebéd lesz nőtestvéreink rendezésében, melyre mindenkit szeretettel hívunk és várunk; jelentkezzenek minél többen. • November 5-én este 7 órai kezdettel tartjuk a nők bibliaóráját, szeretettel látunk minden nőtestvérünket. Énektanulás, igemagyarázat, beszélgetés, közös imádság; ezek teszik széppé együttlétnünket. • November 9-én, nagybazar. Hagyományunkhoz híven dísznótoros ebédre hívjuk testvéreinket. Természetesen nem maradhat el a kolbászkészítés sem; erre az alkalomra is előzetes bejelentkezést kérünk, hogy tudjuk, hány személyre készítsük a finomságokat. • Nagyön nagy szeretettel hívjuk mindazokat, akik szeretetükkel, jólelkületükkel arra törekednek, hogy gyülekezetünk éljen még Isten dicsőségére. Minden segítséget köszönettel elfogadunk. Isten áldja meg mindnyájukat szeretettel, lelki békességgel. — TZ&É.

TORONTO

Lelkész: **Bernhardt Béla főesperes**

Beszolgáló lelkész: **Tamásné Molnár Éva**

Templom: 116 Bond Street. Lelkészi hivatal (minden posta ideküldendő): 1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505, USA; tel/fax: (216) 221-3178. Felügyelő: Dr. Raschka László, tel.: (416) 783-6938. Istenisztelet, július-augusztus kivételével, a hó második és negyedik vasárnapján du. 4 órakor.

Október 26-án, reformáció vasárnapján az Isteniszteleten kiszolgáltattuk az Úrvacsorát is. Szeretettel hívjuk testvéreinket, hogy a kegyelem asztalának minél több méltó vendége legyen. Jézus ezt a szent vacsorát azért szerette, hogy annak, aki hittel és bizalommal veszi, bűnbocsánatban és üdvösségben legyen része. • Az Istenisztelet előtt családi körben oltjuk be az Anyaszentegyházba, Jézus testébe Howard Kyle Alexandert, Howard Robbie és Irene kisgyermekét a Szentkeresztiséggel. "Engedjétek Hozzá jönni a kisgyermeket, mert ilyeneké a mennyek országa" — mondja az Úr. •

Ugyancsak 26-án áldjuk meg Németh Sándort és Emmát, Alexander nagyszüleit házasságuk negyvenedik évfordulója alkalmából. "Mindaddig megsegített az Úr..." • Jóllehet decemberben a negyedik vasárnap karácsony ünnepe utánra esik, ekkor tartjuk meg karácsonyi Istentiszteletünket, amikor úrvacsoraszta is lesz. Ha mégis lenne változtatás, testvéreinket időben értesítjük. • A korábbi előrejelzést megismételve, 1998. január 18-án lesz esedékes a torontói magyar egyházak 29. ökumenikus Istentisztelete. Szíveskedjenek ezt a dátumot naptárunkba máris bejegyezni. • Járjuk bátran és bizalommal életutunkat Isten dicsőségére és embertársaink javára, mint akik együtt valljuk az apostollal: "Nem szégyenlem a Krisztus evangéliumát, mivel Istennek hatalma az minden hívőnek üdvösségére... Isten igazsága jelentetik ki ugyanis abban hitből hitbe, amint meg van írva, 'Az igaz ember pedig hitből él.'" (Róma 1:16-17.) – BB.

Évfordulók

• Ötven éve alakult meg az akkori emigrációs evangélikusok istápolására a Németországi és Ausztriai Magyar Evangélikus Lelkigondozói Szolgálat. Első vezető-lelkésze néha Nt. Egyed Aladár táb. főesperes volt. A jóformán egyidejűleg létesült Württembergi Magyar Protestáns Gyülekezet most ünnepelte fennállásának 50. évfordulóját. E gyülekezet jelenlegi lelkészei Nt. Gémes István, Nt. Gémes Pál István, s Nt. Varga Pál.

• Negyven éve hívták életre a Külföldön Élő [Európai] Magyar Evangélikus Lelkigondozók Munkaközösségét, a fentebbi lelkigondozói szolgálat utódjává. A németországi Bad-Cannstadtban nemrég tartott ünnepi közgyűlésen Ft. Pátkai Róbert angliai püspökjellegű főesperest elnöknek, Nt. Joób Olivér svájci lelkészt üv. elnöknek, Nt. Gémes Pál Istvánt jegyzőnek, s Nt. ifj. Joób Olivért ifjúsági lelkésznek választották meg. A leköszönő elnököt, Nt. Gémes Istvánt szeretettel köszöntötték 70. születésnapja alkalmából. Megemlítendő, hogy az alakuló közgyűlésen 1957-ben jelen volt a két amerikai kontinensről Nt. dr. Pósfay György, néhai Nt. dr. Hefty László, néhai Nt. Markovits Pál, s néhai Nt. Szathmáry Gyula. Ugyancsak negyvenéves múltat tekint vissza a genfi Magyar Protestáns Gyülekezet. Ennek jelenlegi lelkésze Nt. dr. Pósfay György.

• Istené a dicsőség e jubileumokért, s Ő vezesse a munkát sok áldással újabb évfordulók felé!

Mindennapi kenyér

Útmutató a Biblia olvasásához

1997. NOVEMBER

1. *Mindenszentek emlékezete*
34. Zsoltár 1-10 – Máté 5:1-12
PÜNKÖSD UTÁNI 24. VASÁRNAP

Heti ige: 1Timóteus 6:15-16
2. Zsidók 3:1-6 – Márk 10:17-27
3. Róma 13:1-7 – Dániel 1:1-21
4. Ézsaiás 7:1-9 – Dániel 2:1-3,27-49
5. 1Korinthus 3:16-23 – Dániel 3:1-30
6. 1Sámuel 5:1-5 – Dániel 5:1-30
7. Ámosz 7:10-17 – Dániel 6:1-29
8. 1Péter 2:11-17 – Dániel 7:1-28

PÜNKÖSD UTÁNI 25. VASÁRNAP
Heti ige: 2Korinthus 6:2

9. Zsidók 9:24-28 – Márk 12: 41-44
10. Jób 14:1-6 – Dániel 12:1-13
11. Máté 24:15-18 – Példabesz. 25:11-28
12. Máté 24:29-35 – Példabesz. 26:11-22
13. Máté 24:36-42 – Példabeszédek 27:1-7
14. Jeremiás 18:1-10 – Példab. 28:15,13-14
15. Máté 24:43-51 – Példab. 30:7-9,21-23

PÜNKÖSD UTÁNI 26. VASÁRNAP
Heti ige: 2Korinthus 5:10

16. Zsidók 10:11-18 – Márk 13:1-13
17. Jeremiás 8:4-7 – 1Tesszalonika 1:1-10
18. 1Mózes 19:12-19 – 1Tessz. 2:1-12
19. Róma 2:1-11 – 1Tesszalonika 2:13-16
20. Ezékiel 14:12-23 – 1Tessz. 2:17-20
21. Jelenések 2:8-11 – 1Tessz. 3:1-13
22. Jelenések 20:11-15 – 1Tessz. 4:1-12

AZ EGYHÁZI ÉV UTOLSÓ VASÁRNAPJA

Heti ige: Lukács 12:35
23. 93. Zsoltár – János 18:33-37
24. Ézsaiás 65:17-25 – 1Tessz. 4:13-18
25. Jelenések 21:10-27 – 1Tessza. 5:1-11
26. Márk 13:31-17 – 1Tessz. 5:12-28
27. Hálaadás napja
Filippi 4:6-20 – Lukács 17:11-19
28. 1Péter 4:12-19 – 1Tesszalonika 1:1-12
29. 2Péter 3:3-13 – 2Tesszalonika 2:1-17

AZ EGYHÁZI ÉV KEZDETE ÁDVENT 1. VASÁRNAPJA

Heti ige: Zakariás 9:9
30. Jeremiás 33:14-16 – Lukács 21:25-36
1997. DECEMBER

1. Habakuk 2:1-4 – 2Tessz. 3:1-5
2. Mikeás 2:1-5,12-13 – 2Tessz. 3:6-18
3. Jel. 22:12-13,17,20-21 – Zakar. 1:1-6
4. 1Mózes 49:8-10 – Zakariás 1:7-17
5. János 18:33-38 – Zakariás 2:1-9
6. Jelenések 5:1-14 – Zakariás 2:10-17

ÁDVENT 2. VASÁRNAPJA

Heti ige: Lukács 21:28
7. Filippi 1:3-11 – Lukács 3:1-6
8. Ézsaiás 26:1-12 – Zakariás 3:1-10
9. Jelenések 2:1-7 – Zakariás 4:1-14
10. Jelenések 3:7-13 – Zakariás 5:1-11
11. Márk 13:5-13 – Zakariás 6:1-8
12. Jelenések 3:14-22 – Zakariás 6:9-15
13. Máté 24:1-14 – Zakariás 7:1-14

ÁDVENT 3. VASÁRNAPJA

Heti ige: Ézsaiás 40:3,10
14. Filippi 4:4-9 – Lukács 3:7-18
15. Máté 11:11-15 – Zakariás 8:1-3,14-23
16. Máté 3:1-12 – Zakariás 9:9-12
17. Jelenések 3:1-6 – Zakariás 11:4-17
18. Hóseás 14:6-10 – Zakariás 12:9-13:1
19. Márk 1:14-15 – Malakiás 1:6-14

ÁDVENT 4. VASÁRNAPJA

Heti ige: Filippi 4:4-5
20. Tamás apostol emléknapja
Efézus 1:3-6 – János 20:24-31
21. Zsidók 10:5-10 – Lukács 1:39-55
22. 2Korinth. 1:18-22 – Mal. 2:17-3:12
23. János 1:19-28 – Malakiás 3:13-24

24. Karácsonyest
Titusz 2:11-14 – Máté 1:1-17
25. KARÁCSONY 1. ÜNNEPE
Zsidók 1:1-9 – Lukács 2:1-20
26. KARÁCSONY 2. ÜNNEPE
Titusz 3:4-7 – János 1:1-14
27. János apostol emléknapja
1János 1:1-10 – János 21:20-24

KARÁCSONY UTÁNI 1. VASÁRNAP

Heti ige: János 1:14
28. Zsidók 2:10-18 – Lukács 2:41-52
29. Ézsaiás 49:13-16 – János 1:1-8
30. 1Timóteus 3:14-16 – János 1:9-18
31. Év utolsó napja
90. Zsoltár – Róma 8:31-39 (L/LWB)

ERŐS VÁR
P O BOX 770828
LAKEWOOD OH 44107-0038
RETURN SERVICE REQUESTED

PERIODICALS POSTAGE
PAID
CLEVELAND, OHIO

LEGKÖZELEBBI LAPZÁRTA 1997. november 15.

Hírek, gyülekezeti hírek, cikkek időbeni beküldését ezúton is kéri

–a Szerkesztőség.

ELŐFIZETÉSE
LEJÁRT-E?